

Biejeingezeumerd

2022 - 3
kwartaalblad

Redactie Marjan Blom tel. 0475 502625
Thei Derks tel. 077 4741380
Annelies Hermans tel. 0475 501175
Gerry Nijssen-Severens tel. 0475 504559
Riky Simons-Julicher tel. 0475 508101
Chrit Verstappen tel. 077 4744088

Redactie adres Kopy inleveren resp. vóór 20 januari, 20 april, 15 augustus en 20 oktober bij: Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal (HVMS), Hensenbosstraat 20, 5954 AJ Beesel, e-mail: redactie@mhvs.nl of bij: Riky Simons-Julicher (MHVS), Boekweitsdries 3, 6071 EB Swalmen.

Contributie MHVS Lidmaatschap € 15,00 p/j (incl. 4x Biejeingezeumerd)
Abonnement € 15,00 p/j
Gezinslid € 1,50 p/j
Juniorlid MHVS € 3,60 p/j (incl. 4x Biejeingezeumerd)
Over te maken op banknummer NL09 RABO 0150 3171 07 ten name van Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen onder vermelding van 'abonnement' of 'lidmaatschap'.

Contributie HVMS De contributie bedraagt € 23,- voor leden en € 41,- voor begunstigerleden.
Voor vragen m.b.t. de contributie kunt u zich richten tot de penningmeester (zie achterkant binnenzijde kaft).
De contributie kan overgemaakt worden op banknummer NL61 RABO 0105312827 t.n.v. Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal te Reuver onder vermelding lidmaatschap.
Leden ontvangen hiervoor het kwartaalblad alsmede het jaarboek.

Losse nummers € 4,50 exclusief portokosten, te verkrijgen tijdens openingstijden verenigingsgebouwen en bij de boekhandel.

Layout Marjan Blom en Thei Derks
Omslag Hans Simons
Drukwerk Grafagroep Zuid te Swalmen
Voorpagina Molenhuis aan de Molenstraat te Swalmen en Belhamelmonument bij De Hamer te Belfeld
Achterpagina: Schilderijen van Sef Slabbers - Kasteel Nieuwenbroek te Beesel en Zorgcentrum Jan Baptist te Swalmen, huisarts F. Wermenbol - carnavalimpresie op de pastoor Vranckenlaan te Reuver

Onze internetsites kunt u bezoeken via www.mhvs.nl en www.maas-enswalmdal.nl

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken.

De verenigingen hebben alleen naam en adres van de leden opgenomen in een digitaal adressenbestand. Dit bestand en de gegevens worden gebruikt voor correspondentie en het toezenden van het kwartaalblad aan de leden. De penningmeesters beheren het digitaal adressenbestand. De bezorger van het kwartaalblad heeft alleen kennis van de namen en adressen van zijn/haar bezorgroute. Hiermee voldoen de verenigingen aan de laatste regels omtrent de privacywetgeving. De betreffende documenten en afspraken kunnen worden ingezien bij de penningmeesters.
Aldus vastgesteld in de bestuursvergaderingen mei 2018.

Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotografie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. ISSN 1876-6722.

Uit de vereniging:

Blz. 2	Open Tuinendag kasteel Hillenraad 19 juni j.l.
Blz. 3	De MHVS had een boeiende jaarvergadering 2022
Blz. 3	In Memoriam Piet Colberts
Blz. 4	Schenkingen
Blz. 4	Jaarprogramma HVMS-MHVS

Overige artikelen:

Blz. 4	Colberts Mien uit Belfeld, een zeer geëmancipeerde vrouw
Blz. 8	Uit de oude doos
Blz. 9	Wat gebeurde in Swalmen - april, mei, juni 2022
Blz. 10	Beeld Roel van Wijlick
Blz. 10	Buurtvereniging St. Lucas
Blz. 17	Wie weet hier meer van?
Blz. 18	AEZEL project
Blz. 20	Zo was het

Foto's aangeleverd door:

Ursula Molewijk	blz. 2, 9
Angelina Antić-Dijcks	blz. 2
Riky Simons-Julicher	blz. 3, 10
Peter Bors	blz. 3
Jack Nabbe	blz. 5, 7
Wim van Diepen	blz. 6
Wil Peeters	blz. 8
Petra Kuypers-Geraedts	blz. 8
Hans Simons	blz. 9
Marc Breugelmans	blz. 10
Archief MHVS	blz. 10, 13, 16
Familie Tegels-Peters	blz. 11, 12, 14
Archief HVMS	blz. 20
Thei Derks	blz. 20

Uit de verenigingen:

Open Tuinendag kasteel Hillenraad zondag 19 juni 2022

De banner (40 jaar MHVS) staat klaar, op de tafel liggen de buttons die iedere vrijwilliger kan opspelden, de meegebrachte boeken en Biejeingezeumerds, de ton voor een vrijwillige financiële bijdrage. De eerste rondleiders zijn gearriveerd om de aangemelde geïnteresseerden in de tuin rond te leiden, de dag kan beginnen!

Door de grote drukte, er zijn + 1.000 bezoekers gekomen, is de uitleg bij de rondleiding niet altijd goed te verstaan. Wel gebruiken sommige gidsen een headset voor de bereikbaarheid en verstaanbaarheid. Nadat de tuin aan de beurt is gekomen, worden de mensen nog meegenomen naar de kapel en het buitenterrein om ook hierover uitleg te krijgen.

Ondanks de regen in de ochtend is het al om 12.00 uur druk in de tuinen. De muzikanten arriveren en installeren zich op de binnenplaats. Om 13.00 uur wordt begonnen met musiceren door Harmonie Amicitia van Boukoul en Koninklijke

Harmonie St. Caecilia van Swalmen. De Harmonie zorgt deze middag voor de catering, die weer prima verzorgd is. Beide harmonieën (Boukoul en Swalmen) sluiten af met een gezamenlijk optreden. Het applaus is welverdiend.

De kapel wordt door veel bezoekers bezocht en als bijzonder ervaren. Het verzoek om in de kapel niet te fotograferen wordt goed opgevolgd.

Herm Geraedts biedt aan Thibaud de Guerre en zijn vrouw Anastasia de Marchant et d'Ansembourg (kasteelheer- en vrouw) aan het einde van een geslaagde middag twee mooie flessen wijn aan als dank voor het gebruik mogen maken en tonen van hun tuin en omgeving van het kasteel. Ook het echtpaar heeft genoten van het geslaagde evenement.

De gidsen en vrijwilligers krijgen na afloop door onze vereniging een fles wijn aangeboden voor hun belangeloze inzet/bijdrage aan deze schitterende middag, die hopelijk over twee jaar een vervolg krijgt. Als je tenminste de bezoekers mag geloven die dat meermaals vragen en hopen dat er dan een toiletgelegenheid op het terrein aanwezig is.

Marjan Blom en Gerry Nijssen-Severens

De MHVS had een boeiende jaarvergadering 2022

Op 13 mei 2022 hield de MHVS de ledenvergadering voor het eerst in de zaal van 't Klumpke in Swalmen. Zo'n 26 leden waren hierbij aanwezig. Er werd met veel positieve reacties teruggekeken op de viering van het 40-jarig jubileum. Het was een erg leuk feest en het presenteren van het boek van 40 jaar MHVS was daarbij een hoogtepunt. Ook werd het niet voortzetten van de fusie van beide verenigingen besproken. De eindconclusie is dat we samenwerking voortzetten op de oude voet en bekijken of er eventuele nieuwe elementen aan een samenwerking, met behoud van ieders eigenheid, kunnen worden toegevoegd.

Bij de bestuursverkiezing was voorzitter Toine Wuts aftredend en herkiesbaar. In zijn aansluitend dankwoord gaf hij aan dat het bestuur over zekere tijd moet uitzien naar een nieuwe voorzitter. Hij hoopt het voorzitterschap over te kunnen dragen aan een jeugdiger persoon. Ook aftredend en herkiesbaar is Gerry Nijssen-Severens; zij wordt geprezen voor haar altijd actieve inzet. Angelina Antić-Dijks heeft na een periode als aspirant-bestuurslid aangegeven bestuurslid te willen worden; de ledenvergadering stemt in met haar benoeming.

Na afloop worden dronebeelden vertoond, die zijn gemaakt door Hans Heijnen. We zien prachtige beelden van de Swalmer natuurgebieden vanuit vogelvluchtperspectief.

Het bestuur van de MHVS

In memoriam Piet Colberts

Op 20 mei 2022 overleed op 88-jarige leeftijd ons lid Piet Colberts. In de 60-er jaren waren de kapellen in onze gemeente dringend aan onderhoud toe.

Piet nam het initiatief om de kapel op de Bakheide op eigen houtje op te knappen. Daarna kwam de Mariakapel bij de Onderste Hof in Offenbeek aan de beurt. Hij zorgde ook voor de glas-in-lood-raampjes voor het Bussereinds Kapelke. Door deze werkzaamheden ontstond de werkgroep Kruisen en Kapellen en de leden renoveerden alle kapelletjes in de Gemeente Beesel. Piet was een van de steunpilaren van de werkgroep. Dankbaar maakte de werkgroep gebruik van zijn vakkundigheid. In het kader van de Vrijwilligers Stimuleringsactie ontving hij in 2004 uit handen van Burgemeester Oord een attentie.

De Heemkunde Vereniging Maas- en Swalmdal verliest met Piet een zeer actief lid en een aimabele man.

Schenkingen aan de MHVS

- ontvangen van Wil Perriëns een feestprogrammagids bij gelegenheid van de Eerste Plechtige H. Mis door pater Nico Zeijen op 18 juli 1948;
- 2 kadastrale kaarten 1:2500 van Swalmen en Boukoul, + 1965 (anoniem);
- collectie Limburgensia, foto's, krantenartikelen en prentjes e.a. afkomstig uit de nalatenschap van Frits Beulen en Maria Simons;
- 2 kerkboekjes afkomstig uit de nalatenschap van Tiela Heymann; geschonken door Marian Heymann-Heynen (schoonzus);
- collectie bidprentjes, geboortekaartjes, communieprentjes e.a. afkomstig van dhr. Thissen uit Kerkrade

Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

19 oktober	Vertoning van diverse films uit het archief van de MHVS in gemeenschapshuis De Robijn, van 20.00 – 22.00 uur (i.s.m. vrouwenbeweging St. Anna Swalmen)
20 oktober	Lezing door Vincent van der Veen over metaaldetectie (HVMS)
5 november	Nacht-van-de-Nachtwandeling (gezamenlijke activiteit)
10 november	Lezing Henri Smeets over de Graf Zeppelin en het bezoek aan Venlo in 1930 (HVMS)
najaar	Open Dag MHVS
november	Presentatie jaarboek 2022 (HVMS)
december	Heemkundefleden vertellen over hun passie (gezamenlijke activiteit)
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)

En verder... het programma van de HVMS vindt u op de site www.maas-enswalmdal.nl, dit kan nog worden aangepast, afhankelijk van de huidige en dan geldende richtlijnen van de overheid inzake corona (COVID-19). Er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Nadere publicaties op <http://www.facebook.com/mhvs.Swalmen>, www.mhvs.nl en [Puiklokaal.nl](http://www.puiklokaal.nl).

Wandelingen Swalmdalgidsen: deze activiteit wordt georganiseerd door Staatsbosbeheer en zijn niet gratis. Voor de wandelingen met de Dorpsgidsen in Beesel, zie www.rondleidinginbeesel.nl. Wandelingen Swalmengidsen: sinds kort is het mogelijk met een Swalmengids een wandeling te maken langs de bezienswaardigheden in het centrum van Swalmen, zie www.swalmengidsen.nl. Het jaarprogramma van IVN De Steilrand is te vinden op <http://ivn.nl/afdeling/de-steilrand>. Voor actuele meldingen over deze activiteiten volg onze agenda. Berichtgeving over aanstaande activiteiten wordt ook bekend gemaakt via de digitale nieuwsbrief 'De Kleine Zeumer'. Aanmelding daarvoor kan door een mail te sturen aan twanernst@ziggo.nl.

Colberts Mien uit Belfeld, een zeer geëmancipeerde vrouw

Wim van Diepen

Aan 'de Kret', thans het Koninginneplein, (1842-1881) en Anna Rijvers (1844-1925) die in Belfeld hebben altijd zeer ondernemende mensen gewoond. In Biejeingezeumerd 2021-2 vinden we de historie van café 'Juliana'. Dit verhaal begint met Johannes Colberts (1842-1881) en Anna Rijvers (1844-1925) die in 1869 trouwden en aan 'd'n Boag' in Belfeld met diverse zaken zijn gestart. In deze aflevering zullen we zien dat verschillende

vrouwen uit deze familie in hun leven werden getroffen door zware tegenslagen, maar ook dat zij heel sterk in hun schoenen stonden en er in slaagden om dankzij hun enorme werklust en doorzettingsvermogen goed te zorgen voor hun gezin en succes te boeken met de bedrijven die zij in eigendom hadden.

Johannes Colberts, de echtgenoot van Anna Rijvers, stierf toen hij 39 jaar was. Een van hun kinderen was als baby gestorven en Anna bleef als weduwe met vier nog heel jonge kinderen achter. Zij zette hun bedrijven (een café, een winkel en een timmerbedrijf) gewoon voort. Een jaar later trouwde zij opnieuw, nu met Joseph Wienforth en binnen 6 jaar kreeg zij ook met hem nog 4 kinderen. Tenminste vijf van de acht kinderen uit de huwelijken van Anna Rijvers startten later met een eigen bedrijf. De oudste, Wilhelmus Colberts, was timmerman, aannemer en caféhouder. Hij bouwde in 1898 het pand waarin meer dan 100 jaar een café (het latere Juliana) zou worden gevestigd. Het lukte hem aanvankelijk niet om een vrouw te vinden, maar op een gegeven moment leerde hij Agnes Neijens, een meisje uit Heel, kennen. Met haar trouwde hij op 9 juli 1912. Vrij snel daarna, in 1913, gingen ze wonen in een pand schuin tegenover hun café. Die woning, het Hoge Huis, had hij zelf gebouwd en in dat prachtige pand was ook de winkel van Agnes Neijens gevestigd. In juli 1913 werd hun kind, Anna Maria, geboren. Hun geluk duurde echter niet lang, want in september 1914 overleed Willem Colberts. Hij was 44 jaar oud. Agnes zette zowel het café als haar winkel gewoon voort en trouwde in 1918 opnieuw, nu met Gerardus Kurstjens. Samen breidden zij hun bedrijven steeds verder uit. Hun bakkerij werd uitgebouwd tot koek- en beschuitfabriek. Ook nu was het geluk van korte duur. In mei 1924 brandde de fabriek helemaal af. Binnen de kortste keren werd de zaak weer opgebouwd, maar op 27 december 1924 overleed Agnes Neijens. Zij was 48 jaar. Bij de afwikkeling van de erfenis in 1925 kwamen de zeven panden die ze bezaten in handen van diverse eigenaren.

Het derde kind van Anna Rijvers, Wilhelmina Colberts (1874-1953) trouwde in 1907 met Hendrik Hubertus Simons. Hij was haar buurjongen en woonde in het 'grijze' huis dat op de splitsing van Julianastraat en Wilhelminastraat lag. Ze verhuisden naar Swalmen waar Hendrik in een kleiwarenfabriek ging werken. Ze kregen 6 kinderen, waarvan

er een als baby is overleden. Ook Wilhelmina verloor, net als haar moeder en haar schoonzus, op jonge leeftijd haar partner. Hendrik Simons stierf in 1917; hij was toen 37 jaar. Korte tijd later keerde Wilhelmina met haar vijf kleine kinderen terug naar Belfeld.

Het vierde kind van Anna Rijvers, Johannes Colberts (1876-1934) startte in het ouderlijk huis aan het Koninginneplein 2 met een matrassenfabriek. Al gauw bleek zijn werkplaats te klein en hij bouwde vervolgens bij het station van Reuver de fabriek van Colberts 'matrassen en stalen meubelen'. Johannes trouwde met de Duitse Catharina Pelzer. Hun huwelijk bleef kinderloos.

Het achtste kind van Anna Rijvers heette Hendrik Wienforth. Hij zette korte tijd het café van zijn ouders voort en begon in de werkplaats die bij dat huis hoorde ook met een timmerbedrijf. In 1916 trouwde hij met Petronella Ewalds uit Tegelen en spoedig daarna verhuisde hij naar de Spoorstraat in Tegelen. Daar bouwde hij een grote zaak op. Hij produceerde o.a. matrassen, slaapkamers, allerlei meubilair en later ook cafébuffetten en biljarttafels.

Het jongste kind van Anna heette Margaretha Wienforth. Zij trouwde met Johannes van der Hagen en zette na haar broer Joseph het café in het ouderlijk huis nog enige tijd voort. Later begon ze daar met een winkel in tabakswaaren en manufacturen.

Wilhelmina Helena Colberts keerde dus in 1920 met haar vijf kinderen terug naar Belfeld. De sociale voorzieningen waren in die tijd volstrekt onvoldoende om een gezin te onderhouden. Zij kocht op 7 juli 1920 een pand aan de Rijksweg Noord (tegenwoordig huisnummer 23). Dat pand was eigendom van Peter Hendrik Janssen, fabrikant, eigenaar van Janssen-Dings kleiwarenindustrie. Wilhelmina begon in dit pand een winkel in levensmiddelen. Zij had in die buurt eerder grond af moeten staan aan Rijkswaterstaat, omdat er een stuw met sluisen gebouwd zou worden in de Maas achter haar

In dit huis, aan de Rijksweg 23 te Belfeld, begon Mien haar eerste winkel

woonhuis. Ze had met die winkel een goede keuze gemaakt, want bij de Maaskanalatie werden honderden arbeiders ingeschakeld die allemaal in de buurt werden gehuisvest. Wilhelmina had natuurlijk in haar jeugd flink aan moeten pakken in het café en de winkel van haar ouders en dat kwam nu uitstekend van pas. Binnen de kortste keren had zij een flinke klantenkring opgebouwd en zo deed zij hier hele goede zaken. In 1928 was het stuwcomplex gereed en de meeste arbeiders verlieten Belfeld weer. De winkel lag niet erg gunstig voor de bewoners van het dorp Belfeld en de buurtschappen Bolenberg en Geloo. Wilhelmina zat kennelijk goed bij kas en zij besloot nu om in het centrum van Belfeld, schuin tegenover haar ouderlijk huis het prachtige en enorm grote pand het Hoge Huis te kopen. Dat huis was nog gebouwd door haar oudste

broer Willem en in 1929 was het in handen van August Neijens, een broer van Anna Neijens, de weduwe van Willem. In dat pand werd de winkel voortgezet. Bovendien vroeg zij ook een vergunning voor een café aan. Korte tijd later, in 1930, werd de herberg uitgebreid met een biljartkamer. In de winkel werden levensmiddelen en huishoudelijke artikelen verkocht. In het café vergaderden diverse Belfeldse verenigingen, werden verkopen georganiseerd door notarissen en er waren biljart- en barakwedstrijden. Ook contracteerde Mien geregeld

muzikanten om te zorgen voor een vrolijke stemming in haar zaak. Mien Colberts kon ook biljarten en speelde af en toe zelfs een partijtje mee. Al heel snel had zij een flinke klantenkring opgebouwd en haar zaken liepen dus ook in dit pand prima.

Toen Mien verhuisde naar het Hoge Huis, woonde al haar kinderen nog bij haar in huis. Zo kon zij zowel in de winkel als in het café rekenen op hun hulp. Helaas werd zij weer geconfronteerd met diverse trieste zaken. Haar oudste zoon Jacobus, geboren op 03-10-1907 in Swalmen, overleed op 25-jarige leeftijd in 1933 en de jongste dochter, Margaretha, geboren op 22-06-1915 in Swalmen stierf op 24-jarige leeftijd in 1940. Zoon Willem, geboren op 23-12-1930 in Swalmen was al overleden voordat hij één jaar oud was. Zo hield zij dus maar

drie kinderen over. Op het einde van de oorlog moest zij toestaan dat de Duitse bezetters hun intrek namen op de bovenverdieping van haar huis. Ze gebruikten die plek om zicht te hebben op de Engelsen die aan de overkant van de Maas zaten. Dat leidde er toe, dat de woning herhaaldelijk door die Engelsen onder vuur werd genomen. In de westmuur waren dan ook diverse beschadigingen door kogels te zien. Na de oorlog, Mien was toen al zeventig jaar, stopte zij met haar bedrijven. Ze keerde terug naar het huis aan de Rijksweg Noord.

Café Mien Simons-Colberts v.l.n.r.: Ellie Martens, N.N., Jan Simons, Catharina Simons (echtgenote van Handrie Bloemers), Keetje Simons, Harrie Bloemers (in de kinderwagen)

Hoe verging het haar drie kinderen?

Johannes Antoon Simons, geboren op 19-01-1909 in Swalmen, nam in 1934 de matrassenfabriek van zijn oom Johannes Colberts in Reuver over. Hij was maatschappelijk zeer actief. Hij was een van de oprichters van voetbalclub Belfeldia. Ook was hij jarenlang voorzitter van het Philharmonisch Gezelschap Reuver. Voor al zijn verdiensten werd hij onderscheiden met de Orde van Oranje Nassau in Goud. Overigens was hij in 1938 gehuwd met Elly Martens, de dochter van de Belfeldse postkantoorhouder Felix Martens. Na haar overlijden trouwde hij nog een tweede keer, nu met Marie Rosier.

Dochter Anna Catharina Simons, geboren in Swalmen op 17-01-1912 huwde met Chris Verdonck, een zoon van de familie Verdonck van café-zaal 'Vriendenkring' (later 'het Bergske'). Hij werkte o.a. bij het grote spoorcomplex in Susteren en Born.

Dan was er nog de dochter Catharina Maria Simons, geboren in Swalmen op 24-09-1913. Zij trouwde met Hubertus Henricus Bloemers en woonde met haar gezin bij haar moeder in het Hoge Huis. Ze kreeg al snel drie kinderen, van wie er een bij de geboorte overleed. Op 13-01-1945 werd haar man bij hun huis dodelijk getroffen door een granaat toen hij aardappelen ging halen uit de kelder. Hij was toen 38 jaar. Catharina was op dat moment opnieuw in verwachting.

Kort na de oorlog stopte Colberts Mien dus met het café en de winkel. Zij ging samen met de weduwe Catharina Bloemers-Simons en haar drie kinderen Harrie, Wilmie en Hennie weer wonen in het huis aan de 'Singel', Rijksweg Noord nummer 23. Zo vond zij een plek in het gezin van deze dochter. Op 29-03-1953 is Wilhelmina Colberts overleden. Zij was toen 79 jaar oud.

Dochter Catharina, naaister van beroep, was erg trots op het feit dat zij in 1944 de eerste clubvlag van voetbalvereniging Belfeldia had gemaakt. De club vierde toen het feit dat ze twintig jaar bestond. Er bestaat nog een foto van dat jubileum. Die foto werd gemaakt bij de oude parochiekerk aan de Maas. Alle leden en de nieuwe clubvlag zijn erop afgebeeld.

Later is Catharina opnieuw getrouwd, nu met Jacobus Johannes Nabbe uit Boxmeer. Hij kwam in Belfeld terecht via haar overbuurman Blom, die ook afkomstig was uit die regio. Catharina kreeg met hem nog twee kinderen: Jack en Martin Nabbe.

Het verhaal van de tegenslagen voor de vrouwen uit deze familie is nog niet helemaal compleet. Wilmie Bloemers trouwde met Michel Gubbels en kreeg met hem twee kinderen. Toen Michel tijdens de pauze bij zijn werkgever een voetbal van het dak wilde halen viel hij er doorheen en dat kostte hem het leven. Hij was toen 27 jaar.

Wilmie vond in Peter Hanraets een nieuwe partner en ook met hem kreeg ze nog een kind. Maar toen Peter 50 jaar was liet zijn hart hem in de steek en werd Wilmie weer weduwe. Vervolgens trouwde Wilmie nog met Chris Schreurs Maar opnieuw sloeg het noodlot toe. Wilmie werd dus driemaal weduwe in haar leven. Daarmee overtrof ze zowel haar overgrootmoeder, haar grootmoeder en haar eigen moeder.

Na de oorlog bleef Het Hoge Huis een zakenpand. Eerst begon Sjaek Goossens er een groentehandel, daarna zat de familie Hermans-Spee er met een winkel en vervolgens besloten Pieter Hermans en

Winkel en café gevestigd in het Hoge Huis

Pieter Goossens er samen een supermarkt te vestigen met de naam HEGO. Voor de huisvesting van die supermarkt werd het prachtige Hoge Huis in 1978 helemaal afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Enkele jaren later, in 2000, bouwde dit succesvolle duo een nog veel grotere supermarkt aan het Muldersplein in Belfeld. Dat is de huidige Jumbo supermarkt. Op de plek van het vroegere Hoge Huis vinden we tegenwoordig de grote bloemisterij van Karel Smits.

Bronnen: Gemeentearchief Venlo. Delpher krantensite. Arno Wilmsen. Wim Hoezen. Gesprekken met Har, Wilmie en Hennie Bloemers en met Jack en Martin Nabbe. Reageren: wimvandienpen@home.nl of 077-4751987

Uit de oude doos

De klassenfoto uit 1947-1948, met Juf Christians, uit Biejeingezeumerd 2022-2 leverde ons onderstaande reactie op.

Dhr. Wil Peeters herkende zijn kopje onder nr. 9. Hij was toen 4 jaar oud en woonde met zijn moeder op Kroppestraat 35. Momenteel al 45 jaar wonende in Naer. Hij stuurde ons bijgaande foto, die op dezelfde dag gemaakt is.

Deze keer een groepsfoto van een reünie van bs De Mortel/H. Hartschool uit 2001. Foto is afkomstig van Petra Kuypers-Geraedts. De namen werden ons gegeven door Suzan Konings. Onze hartelijke dank.

Bovenste rij v.l.n.r.:

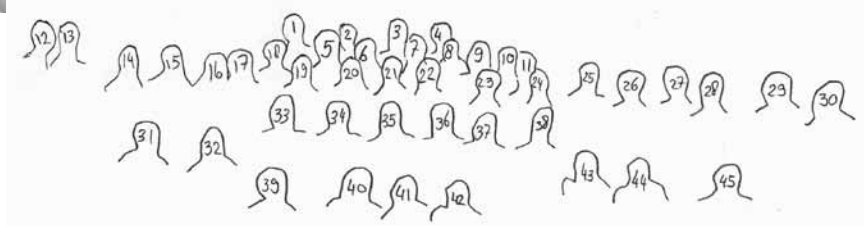
1. Ingeborg van Dael, 2. Riny Donnars, 3. Marian Polmans, 4. Lizette Heynen

2e rij v.l.n.r.: 5. Directeur Wim Janssen, 6. Marjo Slabbers, 7. Nelly Dingelstad, 8. Gerda Kuipers, 9. Lenie Grosveld, 10. Jaqueline Schutten, 11. Nicole Brouns

3e rij v.l.n.r.: 12. Gerda Claessen, 13. Yvonne Rutten, 14. Anja van Deur, 15. Gerry Bolten, 16. Francie Geerlings, 17. Lilian Cox, 18. Ilse van Ooyen, 19. Renske Rietbergen, 20. Josien Delissen, 21. Lien Steyven, 22. Wilma Mooren, 23. Ellen Ickenroth, 24. Greet v.d. Heuvel, 25. Annie Nijskens, 26. Saskia Dingelstad, 27. Gerrion Wuts, 28. José Simons, 29. Lidia Hovens, 30. Virginie Stoffels

4e rij v.l.n.r.: 31. Tola Kessels, 32. Anita Dingelstad, 33. Juf Thea Custers, 34. José Heynen, 35. Petra Geraedts, 36. Anita Emans, 37. Renata Heynen, 38. Suzan Konings

voorste rij v.l.n.r.: 39. Ellen Cuypers, 40. Gonny Roumen, 41. Marleen Heynen, 42. Anita Bongers, 43. Jossie Snoek, 44. Corrie Doensen, 45. Hennie Eggels.

Wat gebeurde in Swalmen - april, mei en juni 2022

Johanna Cox-Geraedts, Riky Simons-Julicher

April

Swalmenaar Chris van Goch wil in de regio Swalmen een shantykoor oprichten: een groep enthousiaste mannen die populaire zeemansliederen op de planken gaat brengen. De eerste aanmeldingen zijn al binnen.

Als gevolg van de oorlog in Oekraïne loopt de elektrificatie van de Maaslijn, de spoorlijn tussen Roermond en Nijmegen, onvermijde-

lijk vertraging op. De aanvoer van bouwmaterialen als staal, hout en koper kan niet tijdig gegarandeerd worden. De deadline van eind 2024 is niet langer haalbaar. ProRail ziet zich genoodzaakt de aanbesteding in te trekken omdat de marktpartijen het risico niet aandurven.

Eind april krijgen twee Swalmenaren thuis te horen dat ze lid zijn geworden in de Orde van Oranje Nassau.

-Wilma Bovée-Koopmans (71) is al tientallen jaren mantelzorger. Ze verzorgt de administratie van de Lambertusparochie, zat daar in verschillende werkgroepen. Momenteel is ze nog bestuurslid bij stichting Gemeenschapshuis de Robijn, de Seniorenvereniging en de Swalmer Vrouwen Vereniging.

-Joep Kremers (84) verzorgt al ruim dertig jaar het onderhoud van het kerkhof in Boukoul, waar hij de looppaden eigenhandig rolatorvriendelijk heeft gemaakt.

Mei

'MaasParc Asselt? NEE' staat te lezen op de

poster op markante plekken in Asselt en achter menig raam. Begin mei staat een informatie-avond gepland over de grootschalige plannen voor een luxe jachthaven van Maastrichtenaar Jeroen Knols. Strijdpunt is een oude, maar niet gebruikte vergraving door de vorige eigenaar.

Henk Brauer uit Belfeld ontdekte dat de allereerste betrouwbare vierwielige auto met verbrandingsmotor van Nederlands fabricaat door machinebouwer Peter Konings in 1898 in Swalmen is vervaardigd. Konings hield het avontuur na vijf auto's voor gezien, hij wenste geen autofabriek op te starten.

Op Hemelvaartsdag wordt er weer door ongeveer 35 mensen gefietst. De georganiseerde fietstocht door de MHVS gaat deze keer naar kasteel Holtmühle en keramiekcentrum de Tiendschuur in Tegelen. Bij Jochumhof in Steyl kan de botanische tuin worden bekeken.

Juni

Tijdens de beide Pinksterdagen vindt op het terrein van zwembad de Bosberg weer de tweejaarlijkse drukbezochte, internationale keramiekmarkt plaats. Een schaduw over dit festijn is het enkele dagen eerder overlijden van onze Swalmer keramist en mede-initiatiefnemer van deze markt Joop Cromptvoets.

In een overvolle Lambertuskerk vindt op 12 juni het jubileumconcert in het kader van het 40-jarig bestaan van gemengd koor A Cappella plaats met ondersteuning van soliste en sopraan Claudia Couwenberg.

Ook is er dit jaar weer een open tuinendag op kasteel Hillenraad. De MHVS verzorgt rondleidingen door de tuinen en de beide harmonieën luisteren

de dag op met muzikale optredens voor de ruim 1.000 bezoekers.

Het driedaagse muziekfestival Jazz aan de Maas staat dit jaar niet aan de Maas maar op het terrein achter het voormalig station in Swalmen. Jazzliefhebbers kunnen genieten van toptiesten als Hans Dulfer en Jan Akkerman. Eigenaar Ferd Geisler is van plan van het oude station na een grondige verbouwing een echt jazz-walhalla te maken.

Beeld van Roel van Wijlick

Jules Vallen reageerde op het interview met kettingzaagkunstenaar Roel van Wijlick in ons vorige nummer Biejeingezeumerd 2022-2:

“Op de elfde van de elfde in het jaar 2011 nam ik afscheid van Gildeopleidingen. Van mijn collegae kreeg ik voor gedane samenwerking een beeld van Roel van Wijlick. Mijn collegae gaven hem een foto van mij zodat Roel met kettingzaag mij en mijn boeken en hobby's kon uitbeelden.

Het is Roel goed gelukt en dus staat het beeld nu aan mijn voordeur, Kerkweg 19 te Boukoul. Houtsoort: Acacia/Robinia pseudo acacia en geconserveerd met traditionele vernis.”

Ook aan Boven Boukoul staat nog een door Roel gezaagd beeld: het varkensboertje bij het voormalig varkensbedrijf van J. Peeters.

Buurtvereniging St. Lucas Swalmen

Samenstelling: Els Janssen-van Avesaath

Bovengenoemde vereniging werd opgericht op 20 augustus 1945. Secretaris was de

heer Johan van Ee (zie foto). Ter gelegenheid van het naamfeest van de patroonheilige van de buurtschap St. Lucas werd op 20 oktober 1947 voor de tweede keer de jaarlijkse buurtavond georganiseerd. Op advies van de heer Jos Hendrickx-Crijns werd aan de heer Van Ee gevraagd of hij een

zo uitvoerig mogelijk verslag van dit buurtfeest wilde maken zodat dit naar de militairen overzee gestuurd kon worden, waardoor zij het gevoel kregen dat ze er als het ware bij waren geweest. En zo gebeurde het dat de notulen gericht werden aan de heren militairen:

1. Piet Christians, Nr. 250314126. Staf III. 11-R.I., Veldpostkantoor Cheribon.
2. Johan van Ee, Nr. 04934. Stoker II. Aan boord: H.M. Tjerk Hiddesz., Marine-Postkantoor Batavia.
3. Jac. H. Heijnen, Nr. 260619025. 19 Peleton 4-4. Reg. Prinses Irene, 4e Infanterie Brigade. 2e divisie. Veldpostkantoor Soerabaja.
4. W. v.d. Hoek, Nr. 230219004. 2-5-R.I., Veldpostkantoor Soerabaja

5. Jozef Verkoulen, Nr. 251227005. A-Comp. I-3-R.I. Vde brigade. Sergeant., Veldpostkantoor Banjoemas

Beste Piet, Johan, Jac, Wim en Jozef,

Daar zit ik nu mee: je moet namelijk weten, dat mij op de bestuursvergadering van 10 september 1947 werd verzocht, op voorstel van mejuffrouw Cato Heijnen, om een verslag van de te houden buurtavond voor je te maken. Uitgebreider werd dit voorstel toen de heer Jos Hendrickx-Crijns het denkbeeld opperde aan het verslag toe te voegen de afschriften van de tussen de Buma en mij gevoerde correspondentie, omdat het bestuur zich zo kostelijk had vermaakt toen ik de correspondentie op de vergadering voorlas. Johan van Ee reageerde met de nodige zelfspot.

Onnodig te zeggen, dat ik tegenstribbelde, want waarmede men mij nu belasten wilde was wel wat veel gevegd, in aanmerking nemende dat ik toch al ruim van werk ben voorzien, ook in de zogenaamde vrije tijd. Maar zwak als ik ben om iets, wat goed is, te weigeren te doen heb ik tenslotte 'ja' geknikt.

De verwickelingen rondom de Buma en het buurtfeest zal ik u besparen. Belangrijker was het verslag van het buurtfeest.

Het programma voor dit buurtfeest, vastgesteld op de bestuursvergadering, zag er als volgt uit:

Op zaterdag 18 oktober 1947 werd een H. Mis gelezen in de parochiekerk van St. Lambertus voor de overledenen van de buurt.

Op maandag 20 oktober om 19.00 uur startte de feestelijke bijeenkomst in de harmoniezaal van Mej. G. Alers (Truu oet d'n Hook).

Op de agenda stonden de volgende punten:

1. Openingswoord van de voorzitter
2. Brieven uit Indië
3. Het spel gaat beginnen: DE SPEELDOOS

a. De bijeenkomst is uitsluitend toegankelijk voor de buurtbewoners van St. Lucas en de officiële verloofden van de buurtbewoners. De toegang is gratis
b. Kinderen beneden de 14-jarige leeftijd worden geweerd

c. De algemene sluiting is om 12.00 uur middernacht

d. Hun, die voornemens zijn koffie te gebruiken, wordt verzocht, voor zichzelf drinkgerei en suiker mede te brengen

e. Bij het betreden van de zaal worden aan alle bezoekers twee gratis bonnen verstrekt, waarvan de bestemming in de loop van de avond bekend wordt gemaakt

f. Al het ten gehore en ten tonele gebrachte is eigen werk. Auteursrechten zijn voorbehouden volgens de auteurswet 1912

g. Foto's van de molenbeeldgroep zullen te koop en/of ter bestelling worden aangeboden

h. Publicatie van deze bijeenkomst – in welke vorm dan ook – is verboden

Maar voor het zover was, moest er door de bestuursleden natuurlijk nog het een en ander geregeld worden. *“Een buurtfeest organiseren vordert heel wat werk, samenwerking en goede wil. Welnu, met de linkerhand op mijn hart en met de rechterhand schrijvende kan ik verklaren, dat al deze genoemde vereisten aanwezig zijn bij St. Lucas; sinds de oprichting ben ik haar secretaris, dus kan ik er gegrond over oordelen: het zijn allerbeste mensen, die tot de buurt behoren. En talenten, dat er onder zijn! Om bewondering voor te hebben”, aldus secretaris Van Ee.*

Als aanzet voor het buurtfeest werd een schrijven gestuurd aan elk van de 100 gezinnen die de buurtschap St. Lucas telde.

Aangezien de Tweede Wereldoorlog nog vers in het geheugen lag en de financiële middelen nog beperkt waren moest er creatief nagedacht worden over de invulling van de feestavond.

De brief aan de buurtgenoten, gedateerd op 30 september 1947 luidde als volgt:

Geachte Buurtgenoten,

“Bij deze brengen wij te Uwer kennis, dat door het bestuur van onze buurt besloten is om op maandag 20 oktober a.s. de jaarlijkse buurtavond te houden; dit in verband met het naamfeest van de patroonheilige van onze buurt, dat op 18 oktober valt. Zoals u weet wordt de feestavond altijd gehouden op de eerste maandag na 18 oktober, terwijl de H. Mis plaats heeft op de zondag voor deze maandag, en wel om 10.00 uur, dit jaar dus op 19 oktober. Om nu zo'n

avond tot welslagen te brengen, zien wij ons noodzaak een geldelijk offer van u te vragen, waarvan op de eerste plaats een gedeelte wordt afgezonderd om onze jongens in Indie, die in onze buurt woonachtig zijn, met Kerstmis een pakket te zenden. Deze pakketverzending zal dan ongeveer gelijktijdig met onze feestavond plaatsvinden. Degene, die op de een of andere wijze aan onze buurtavond wil medewerken, b.v. met zang, voordracht van gedicht of prozawerk, toneel, muziek of iets dergelijks, gelieve dit voor 5 oktober a.s. even op te geven aan de voorzitter van het werkomité, de heer W. Janssen, Oudeweg 195 a. Op 6 of 7 oktober a.s. zal het Werkcomité door de buurt een rondgang houden voor geldinzameling. Daaraan zal tevens verbonden zijn een ophaaldienst van prijzen, die u zo graag beschikbaar stelt voor het rad van avontuur, hetwelk een ieder tot genoeg ziet draaien met de stille wens: 'Ik win wat'. Wij zijn overtuigd, dat uw zo alom bekende gulhartigheid ook nu weder in ere wordt gehouden. Bij voorbaat onze hartelijke dank. Tot ons volgende rondschrijven".

Aldus secretaris Van Ee.

Uiteindelijk werd de Heilige Mis op zaterdag 18 oktober gehouden. Ofschoon het café en de zaal van Rosbender (Dölfke) het stamcafé was van buurtschap St. Lucas, kon men er deze keer geen gebruik van maken want de locatie werd verbouwd tot bioscoopzaal. Mejuffrouw G. Alers, alom bekend als 'Truu oet den Hook', was genegen de harmoniezaal ter beschikking te stellen. Secretaris Johan van Ee maakte een mooi gedetailleerd nauwgezet verslag, in bloemrijke taal, van de feestelijkheden.

Met mijn gezelschap ter feestelijke bijeenkomst binnenkomende trof ik een keurig ingerichte, goed verwarmde en geheel gevulde zaal. Van het toneel tot ongeveer de helft van het middengedeelte van de vloer was vrijgehouden voor het dansen. Voor het toneel stond rechts de piano, bespeeld, en ook wel in vereniging met elkaar, door de dames Marietje Evers en Mia Wuts. Links voor het toneel zat het orkest 'The Swalmers Boys', bestaande uit accordeon, drum en saxofon, het geheel onder leiding van Frits Clerx, jou

welbekend. Het overige deel van de zaal was gevuld met verspreide tafeltjes – waarop keurig kleedjes en vaasjes met herfstbloemen, verzorgd door de onderwijzeressen Cato en Anna Heijnen – aan welke tafeltjes zaten de buurtbewoners, welgeteld 450 personen 'beiderlei kunne'.

Voor het bestuur met zijn dames was vooraan plaats gemaakt als afscheiding van de dansruimte. De tijd, vallende tussen de opening van de zaal en het tijdstip waarop de voorzitter het welkomstwoord zou spreken, werd gevuld met het maken van een dansje, zodat er een zeer opgewekte stemming heerste toen omstreeks half acht voorzitter Dokter Crasborn (d'n aje dokter) ten tonele verscheen.

De voorzitter ving aan met allen hartelijk welkom toe te roepen op deze tweede St. Lucasavond; hij vertelde van de stichting tot het jaarlijks houden van een H. Mis, die 's zaterdags te voren was opgedragen als een goede Limburgse gewoonte; van de wijziging in het voorzitterschap van het Werkcomité, eerst bekleed door Frans Peters, nu door Wiel Janssen; voorts van de werkers aan de beeldgroep in de molen, als daar zijn de heren Hub. Cox en J. Heijnen voor het metsel- en ander technisch werk, Jan Thomassen voor de beplanting, G. Hilkens voor de stroomlevering, en 'last but not least' (in goed Nederlands betekent dat: de laatstgenoemde niet het minst) onze wonderman Jean Verstappen, die zowel onze beeldgroep St. Lucas als de bloembak ontwierp en boetseerde, en bovendien de aanleg van de elektrische verlichting verzorgde. Het bestuur meende, aldus de voorzitter, de dank van de buurt jegens de heer Verstappen niet treffender tot uitdrukking te kunnen brengen dan door het aanbieden van een vergroting

in lijst van de foto, gemaakt van zijn werk, 'van onze St. Lucas' dus. Voortgaande gewaagde spreker met warme stem van 'onze jongens in Indië'. "Hen mogen wij in geen H. Mis vergeten" zo wees hij de buurtbewoners terecht. Hij kondigde aan dat thans een tweede pakketverzending, voor de Kerstmis bedoeld, zou plaatshebben en dat Wiel Janssen de brieven van de jongens, die destijds een pakketje ontvingen, zou voorlezen. Aan de pakketzending van thans zal een foto van de beeldgroep en een verslag van deze buurtavond worden toegevoegd. De voorzitter wilde ophouden met verdere uitweidingen, waarmee hij het feest hiermede voor geopend verklaarde en ieder een gezellige avond toewenste. Een hartelijk applaus viel de voorzitter ten deel.

Daarna was het de beurt van het St. Lucas-dameskoor. Ze traden op als een bouquet van prachtig gestengelde veelkleurige bloemen, tot geluid gebracht onder de charmante leiding van de in klapproosrood geklede Mia Hendrickx, aan de piano begeleid door Mia Wuts. Het koor bestond uit de meisjes: Nelly Christians, Wil Clumpkens, Wenny Crasborn, Zus Crasborn, Mia Derks, Hanny van Ee, Anna Geraedts, Mien Geraedts, Anna Heijnen, Greta Heijnen, Els Hendrickx, Els Heuvelmans, Mia Janssen, Fien van Keeken, Elly Peters, Elly Smeets, Jet Suilen, Leentje Suilen, Truus Thomassen en Nelly Verstappen. Alzo totaal 20 Eva's!

Het koor begon met het buurtlied, door allen medegezongen!

Buurtlied St. Lucas

Euver Zjwame wake heel vâöl heilige
Die sjtaon door gans ós dörpke sjoon
Mer aan de sjtasie sjteit Sint Lukas
Dae kaoze veur es sjjötspetroon
D'n dokter oet d'n aje tied
Evangelist en erudiet
Dae waak hiej euver edere sjtulp
En veur vertroewe op zien hulp

Op de meule sjteit de beeltenis)
Van hem dae ózze besjermer is) bis

Wo vinjs se nag ein buurt in Zjwame
Die zo sjoon ligk es ós pöt
Wo kós de sjtasie baeter ligke
Den wo St. Lucas häör besjöt
Wo kwoom 't lazaret toet sjtandj
Toen de oorlog raosde euver 't landj

St. Lucas bleef toen op zienne pos
Toet veur van de Pruusse waerde verlos

Op de meule sjteit de beeltenis)
Van hem dae ózze besjermer is) bis

Na het applaus zong het dameskoor nog een potpourri van liedjes en 'Limburg Mien Landj'. Daarna werd er gedanst bij de muziek van het orkest. Vervolgens las voorzitter Wiel Janssen van het werkcomité de brieven voor van de buurtmilitairen die in Indië verbleven, te weten Piet Christians, Wim van den Hoek en Jozef Verkoulen. Hij gaf ook aan dat de verkoop startte van de foto van de beeltenis van St. Lucas, die ook verzonden werd naar de militairen.

Na de bijdrage van Wiel Janssen werd de Speeldoos geopend met de muziek van de 'St. Lucas - Troubadours', die telkens tussen de bedrijven door de toeschouwers vermaakten met hun muziek.

Het doek ging op en daar zagen we een schilderachtig tafereel. Een kampvuur in Indië, waar omheen gegroeped: achteraan zittend: twee mando-

linespelers, zijnde de jongens Frans van Keeken en Loek Verstappen en de gitaarspeler Gerrit de Wit. Zittend aan het vuur de zangers en zangeressen: Hanny van Ee, Greta Heijnen, Mia Janssen en Piet Nijssen. Behoudens Hanny van Ee, die als matroos gekleed was –sprekend gelijkend op haar broer– dat velen van mening waren, dat de mager geworden Johan uit Indië terug was. De overige spelers waren gekleed in een tropisch militair kostuum. De zaal was in het duister gehuld, daarentegen was het toneel in een rode gloed gevat. Het kampvuur brandend –anders zou van een kampvuur moeilijk sprake zijn– dankzij de technische verzorging van de heer Verstappen.

Er was spanning en sfeer, ouders van de militairen beseften dat hun jongens een hoge taak vervulden ten opzichte van het Nederlandse en Indonesische volk. In de zaal was ook een hoofdonderwijzeres aanwezig die 3½ jaar in een Japans concentratiekamp gevangen had gezeten. Zij was onder de indruk van het spel, beelden uit het verleden, het heden en wat nog zou worden drongen zich bij haar op. Vervolgens werd er weer gedanst.

Daarna werd het rad van avontuur gedraaid door Pierre Geraedts en Wiel Janssen. Hiervoor waren ruim veertig prijzen beschikbaar gesteld door de buurtbewoners: zoals wijn, spiegelglasdecor, beeldjes, plaatwerken in lijst, kolenbonnen. Koek, rookgerei en groenten- en fruitmanden. Men wisselde het af met dans en zang. Vervolgens werd een voordracht gehouden door Grietje “Ik ben een boerenmeisje als melk en als bloed”. Zij hield een alleenpraak over domme Hans (J. Nijssen). Eind goed al goed zongen Hans en Grietje:

‘En zijn wij eenmaal man en vrouw dan hebben wij ons doel en lachen ze mijn Hansje uit. En dan sla ik ze op hun smoel.’

De inwendige mens werd ook niet vergeten. Op de bonnen die aan het begin van de avond waren uitgedeeld, kon men een worstenbroodje of roombroodje krijgen, Anna Geraedts die als ‘chef de cuisine’ fungeerde, zorgde voor de koffie en de broodjes. Zang en dans wisselden elkaar af. Een Engelse wals uitgevoerd door Frans Thomassen (Thomasse Frenske) en J. Heijnen. Met potsierlijke arm- en beenbewegingen vermaakten zij het publiek. Thomasse Frenske had een danslust en levendigheid

over zich als van een jonge kerel en Heijnen was een geboren grappenmaker.

Het kon niet op die avond; wat volgde was de St. Lucas Opera aangekondigd door J. Verstappen. *Hij vertelde hierover dit: Swalmen telt elf buurten, ook elf buurtverenigingen (en een raad van elf) dus dat alles zal niet vreemd zijn aan de bijnaam ‘Swalmer gekken’, die de inwoners van Swalmen genieten, en bovendien een Werkgemeenschap ‘Swalmen’. Deze Werkgemeenschap overkoepelt alle Swalmer verenigingen, en heeft onder meer ten doel de bevordering van het culturele leven. Onder cultureel leven wordt verstaan: geestelijke volksoontwikkeling, beschaving, veredeling van de geest, dus al datgene wat dient om de mens tot een hoger geestelijk peil te brengen. Deze Werkgemeenschap, aldus de heer Verstappen voortgaande, houdt een gemeenschapsavond in december a.s. teneinde de geldmiddelen te verkrijgen voor het a.s. gouden jubileumfeest van de Koningin. Op deze gemeenschapsavond zullen de elf buurten elk 20 minuten de tijd hebben iets ten tonele te brengen. Welnu, onze buurt zal uitkomen met de St. Lucas opera, die vanavond, bij wijze van generale repetitie, zal opgevoerd worden. De goede reputatie, die St. Lucas heeft, dwingt ons, zo zegt de spreker, onze uiterste best te doen om de hoogste prijs te winnen, die te behalen is.*

Het script van de opera was een aloud verhaal van een conflict tussen vader (Bart Janssen) en dochter Mechel (Jeanne Peters, zie foto) die beiden een ander als echtgenoot voor ogen hebben. Er vallen de nodige doden en ‘t eind van het verhaal is dat Mechel valt voor de politiemans die de zaak moet oplossen. Ze zingt hem uiteindelijk toe:

“Haaj ich ‘t mer gewete des dich om mich get goofs haaj ich det mer gewete ich haaj ‘t Janus noajt belaoft!”

Als door een wonder verrees Janus uit de dood en zong uit volle borst:

*“Det is flauw
Det is flauw
Mien liek is nag neet lauw
Of dao geit mich al mien broed*

*Mit de booi d't tössenoeet
En sjtappe in de huweliksboot
Waal sapperloot
Ich sjtoot nag èns mich dood."*

Met een daverend applaus beloonden de toeschouwers de spelers voor dit dramatische spel, waarvan de tekst door Mia Hendrickx in 't Swalmens dialect werd vertaald. Regisseur was Jean Verstappen en pianiste Marietje Evers verzorgde de muziek. Ondanks 't feit dat er de nodige 'doden' vielen bij het toneelspel aarzelde het publiek niet om weer de dansvloer op te gaan. Bij een hartelijk dankwoord van de heer Verstappen, voor de lijst met prachtige foto van de beeldengroep St. Lucas die hem was aangeboden, gaf hij aan dat voor hem een innige wens vervuld was en dat hij zijn beste krachten aan de buurt zou blijven wijden.

Het toneeldeel opende zich voor de volgende jeugdige verschijning in de persoon van Jetje Suilen gekleed in een prachtig zomertoilet en een fikse handtas onder de arm.

Zij had een afspraak met een officier, althans dat dacht ze:

'En hier in mijn tas

Heb ik in plaats van boeken

Iets wat pa en ma er heus niet in zouden zoeken

Kijk eens .....hoe vindt u hem?

Is hij niet keurig en net?

Wat zegt u van mijn knusse luitenantspet'?

Helaas voor Jetje kwam de beoogde vrijer niet opdagen. Ze moest 't doen met de pet. De hele zaal viel voor Jetje en voor haar komische voordracht. Een daverend applaus was haar beloning.

De buurtbewoners dansten, zongen en wonnen prijzen bij het rad van avontuur. Maria Evers en Klara Wuts speelden piano en het dameskoor zong. Daarna kondigde Wiel Janssen de volgende solist aan: André Jentjens betrad het toneel als welgedane, goedmoedige en olijke Vlaamse pater.

"Cher Chrétiens, ik kom u het verhaal brengen van de skepping der aard. Adam en Eva dans le Jardin du Paradiëse waar de belle fleurkes zo lekker smaakten." Jentjens beheerste de Franse taal 'vloeiend'. Maar u kent het verhaal, met vlammend zwaard werden zij uit het paradijs verdreven en de wereld bleef met de nodige 'miserabiliteit' achter en daar moest het publiek het mee doen. Pas nadat het Amen had

geklonken kwam het publiek, dat zich nog steeds in het paradijs waande, tot bezinning. De Vlaamse pater werd met staand applaus beloond.

De zaal was uitgelaten en in vrolijke opgewonden stemming. Vervolgens bracht J. Verstappen zijn declamatie op het toneel:

'Drie Zielen'. Een gruwelverhaal over een echtpaar waarvan de man aan de drank was geraakt, het huwelijk spaak liep en hij zijn vrouw wilde vermoorden.

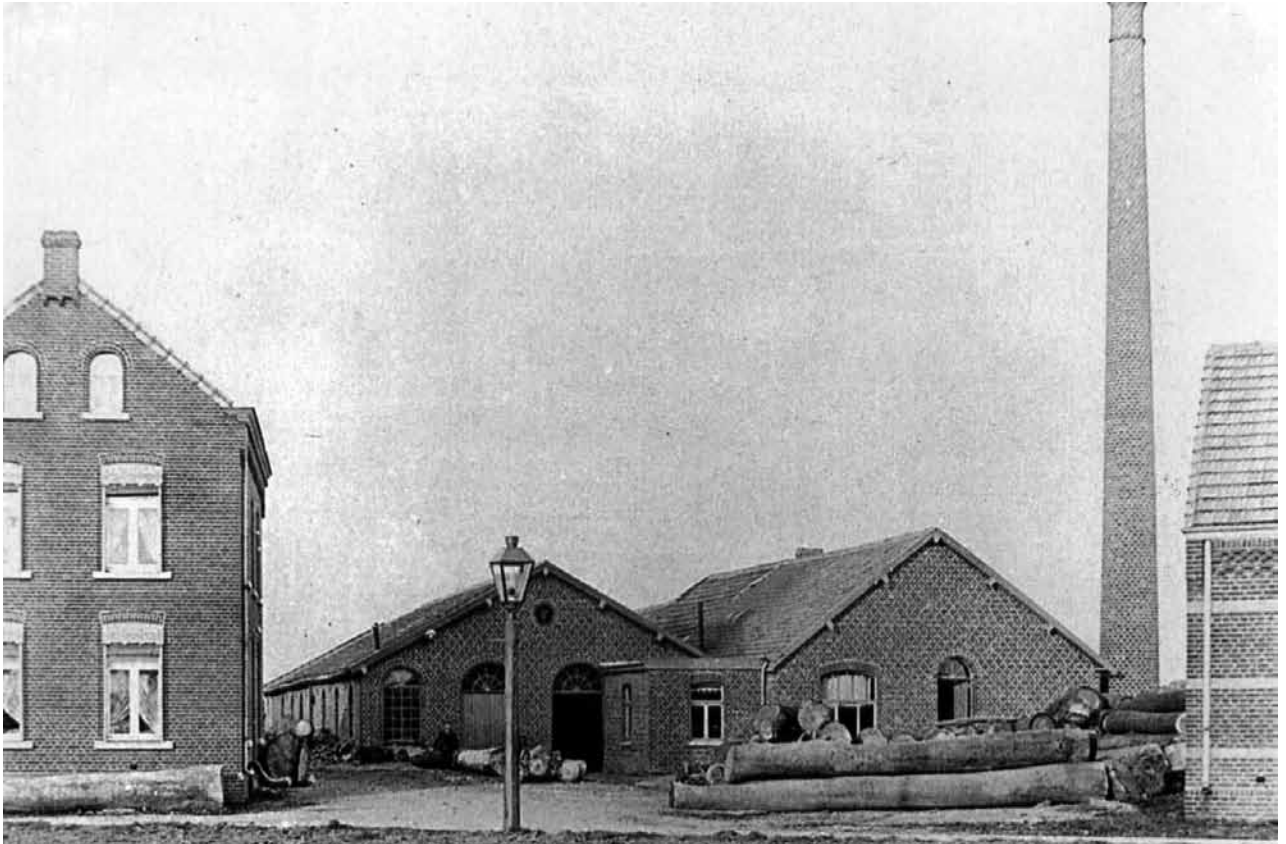
Zij vluchtte naar de zolder, vond een pakje dat openviel waaruit een kindermanteltje tevoorschijn kwam. U raadt het al. Kindje overleden, verdriet verstoppt, aan de drank. Maar zoals haast altijd, eind goed al goed. Als een levend schilderij had het publiek deze bizarre voordracht voor zich gezien, waarvoor natuurlijk wederom applaus.

Maar de koek was nog niet op. Vervolgens vond er een tweespraak plaats tussen Greta Heynen en Sef van Dael, met als titel 'Snuggere Hannes', een zoon van snuggere boeren.

Hannes, veel te knap om in het dorp te blijven, wordt door zijn vader gestimuleerd om naar de stad te gaan. Moeder is het er niet mee eens. 't Einde kunt u wel al raden, Hannes blijft in het dorp en huwt boerenmeid Grietje.

't Einde van een lange onderhoudende avond kwam in zicht. De voorzitter sprak zijn waardering uit voor alles wat er op deze avond geboden werd. Hij had niets dan lof en bewondering voor alles in de overtreffende trap. Tevens dankte hij Wiel Janssen die op zijn speciale wijze de avond presenteerde. Hij beloofde dat de Swalmer jongens in Indië een verslag van deze avond zouden ontvangen. Daarna zongen alle buurtbewoners met het koor nog een keer het buurtlied van St. Lucas, en men eindigde met het Wilhelmus.

Na het grote buurtfeest legde secretaris Johan van Ee zijn oor te luisteren in de buurtschap St. Lucas. 'Hij hoorde een symphonie van voortreffelijke klancken, en de zaalhoudster zegde hem toe dat deze St. Lucasavond de fijnste en mooiste was, die zij tot nu toe van alle buurtavonden had meegemaakt. De feestavond kenmerkte zich door een hoger streven, overeenkomstig de beginselen van onze buurtvereniging' aldus Van Ee, die hiermee een zestien pagina's lang verslag afsloot met een lijst van medewerkers. De militairen in Indië zouden zeker het gevoel heb-

Woonhuis en kantoor waar Van Ee woonde en werkte

ben gehad dat ze erbij waren geweest. Dankzij het tot in de kleinste puntjes verzorgde verslag van Johan van Ee. Hij zal er zijn handen vol aan gehad hebben.

Leden van het bestuur:

H. Crasborn	Voorzitter
H. Cox	Technisch lid
J. Ph. Van Ee	Secretaris
Mej. A. Heijnen	Lid
Mej. C. Heijnen	Lid
W. Heijnen	Penningmeester
J. Hendrickx	Lid
F. Thomassen	Lid
J. Thomassen	Technisch lid
J. Verstappen	Vice-voorzitter

Leden van het werkcomité:

Wiel Janssen	Voorzitter
Mej. A. Geraedts	Lid
P. Geraedts	Lid
Mej. M. Hendrickx	Lid
Th. Hendrikx	Lid
Bart Janssen	Lid

Bronvermelding: Archief MHVS, dossier buurtschap St. Lucas – afkomstig uit de nalatenschap van de familie Tegels-Peters. Met dank aan Frans Tegels.

Wie weet hier meer van?

Door een oplettende lezeres werd aan de redactie onderstaand krantenartikel/foto toegestuurd. 'Wat gebeurde er in 1973, bijna 50 jaar geleden, in Swalmen?' vraagt zij zich af? Is hier meer van bekend? Laat het ons weten via redactie@mhvs.nl of via één van de telefoonnummers van de redactieleden, vermeld op de binnenkant van de kافت. Bij voorbaat hartelijk dank.

Lere

Lisa Naus

Op de middelbare leerde v'r heel get sjlums
vraeme tale, algebra, bookhaje en gesjiedenis
ouch hoeshajelikke take, d'r naevbiej
mer nieks euver wie 't wörkelikke laeve is.

Want wie maaks se mit lèstige geweuntes
zo rap wie meugelik veurgood korte mette
en wie zörgs se det dae kwante, nette jóng
'ns eindelijk get meer op dich geit lette.

Wie wèts se of se klaor bös veur 'n vaste relatie
veurzichtig moogs druime van kinjer kriege
mós se es volwassene de sjträöt aopetrèkke
of is 't versjtenjiger, nag aeve te zjwiege.

En, baove alles: wie geis se óm mit zörg en verdreet
't is neet zo mekkelik óm te vergaete en vergaewe
al det soort dinger waere dich neet óngerweze
die maaks se dich eige door de lesse van 't laeve.

AEZEL project

Arno Wilmsen

AEZEL ofwel 'Archief voor Erfgoed van Zuid-Nederlandse Eigendommen en Leefgemeenschappen', wil erfgoed informatie van mens en goed digitaliseren en laagdrempelig én authentiek visualiseren en beschikbaar stellen aan een groot publiek.

De website van het Aezel project is te vinden op aezel.eu.

Geschiedenis

AEZEL startte in 2009 in Sittard, in een samenwerking tussen bedenker Martin Pfeifer en het Euregionaal Historisch Centrum Sittard-Geleen. Inmiddels is er door samenwerking met vele partners vanuit historische verenigingen en archieven in Nederlands Limburg en Belgisch Limburg een collectief gegroeid dat de historische data-invoer heeft gerealiseerd van meer dan 200.000 percelen. In 2017 is ook de genealogische databank 'Alle Limburgers' met miljoenen genealogische gegevens (gerealiseerd door LGGI in samenwerking met Limburgse archieven) opgenomen in AEZEL. Daardoor kan wie/waar/wat/wanneer meer en meer integraal en tot op de scan van de authentieke bron worden getoond. Vanwege de innovatieve gegevensstructuur is Aezel inmiddels in Europa een van de vooraanstaande projecten op dit gebied.

Op 10 oktober 2020 werd de eerste versie van aezel.eu gepresenteerd aan het grote publiek. Honderden vrijwilligers hebben miljoenen genealogische en kadastrale gegevens ingevoerd, die gebundeld zijn in deze website. De Provincie Limburg heeft zijn waardering voor AEZEL uitgesproken en AEZEL voorgedragen voor de landelijke erfgoedvrijwilligersprijs! Het Webinar dat voorafging aan deze livegang met een toelichting op AEZEL.

Personen - Genealogie

Deze databank is gebaseerd op de website 'Alle Limburgers' van de stichting LGGI waarin genealogische kerngegevens zijn ingevoerd:

- Burgerlijke stand (sinds 1796)
- Bevolkingsregisters (vanaf 1850)

- Doop- (of besnijdenis-), trouw en begraafregisters (vanaf ca. 1560)
- Bidprentjes (i.c. Heemkundevereniging Helden)
- Registres Civiques (1796-1810)

Vaak zijn ook scans van de originele bronnen opgenomen.

Bij Genealogie gaan we uit van het individu. Een persoon wordt geboren, trouwt vaak, gaat dood. Tussendoor kan hij/zij bijvoorbeeld gedoopt (of besneden) worden of de communie doen. Momenteel zijn met name de burgerlijke stand en de kerkelijke gegevens te vinden én de kadastrale feiten mbt. personen. Later zullen ook degenen die bij de notaris iets verkopen of een testament maken toegevoegd worden.

Het zoeken begint met het opgeven van het type (dan wel subtype) welk gezocht wordt waarna op naam - woonplaats etc. gezocht kan worden.

Geografie:

Onder geografie vindt men drie subgroepen elk met hun eigen database;

Minuutplans

Alle historische informatie is zowel tijd- als plaats- en vaak ook persoonsgebonden. AEZEL biedt de mogelijkheid om deze informatie georeferereerd (dat wil zeggen via interactieve kaarten) aan te bieden. Zowel kadastrale als persoonsgebonden informatie. Daarbij kunnen 'op de kaart' extra informatielagen toegevoegd worden. Meer over de hoofdstructuur van de website vindt u onder Projecten. Bekijk ook eens de diverse opties zoals achtergronden (bv de Reliëfkaart of de satellietkaarten bij de droogte van 2018) of de 3D mogelijkheid (met de rechter muisknop is het beeld te verdraaien) die in te stellen zijn. Bij de reliëfkaart kun je b.v. een labyrint ontdekken nabij het kasteel van Arcen (transparantie op 0 zetten)

Begraafplaatsen

Inmiddels zijn er van Limburg twee begraafplaatsen (Panningen en Roermond opgenomen met informatie over wie er begraven is en fotomateriaal. Doel is om AEZEL laagdrempelig te houden, waardoor ook verenigingen en individuen hún informa-

tie willen delen met de wereld. Want elkaars informatie maakt ieder beter bereikbaar én biedt meer context! Neem alleen het voordeel dat onder 'Zoeken op Personen' niet alleen treffers oplevert uit burgerlijke stand, kerkregisters en kadaster, maar ook tegelijkertijd de gegevens van het bijbehorende bidprentje en grafsteen.

Stolpersteinen

Stolpersteine (of struikelstenen) worden gelegd in veel plaatsen waar joodse mensen of Sinti/Roma zijn weggevoerd en vermoord in de tijd dat de Nazi's Nederland bezet hadden in de Tweede Wereldoorlog. Oorspronkelijk als kunstproject bedacht door Günther Demnig, werd het een herinnering aan de holocaust, die inmiddels op honderden plaatsen in Europa de herinnering aan deze mensen levend houdt.

De bedoeling is om alle Stolpersteine hier in kaart te brengen met de informatie die erbij hoort. De omgeving van Munstergeleen is inmiddels als voorbeeld in kaart gebracht.

Erfgoed

Onder erfgoed staat een reeks van verhalen over uiteenlopende zaken die door gebruikers zijn aan-geleverd.

Daar de website nog in opbouw is zijn enkele velden nog niet voorzien van data.

Verzamelaars

In Limburg zijn er heel veel mensen die zich bezig houden met heel specifieke deelgebieden van erfgoed. Een paar voorbeelden:

- Begraafplaatsen
- Geschiedenis specifiek dorp/stad
- Stolpersteine
- Historie oorlogen
- Oude beroepen
- Toponiemen
- Namen en historie van huizen
- Grafheuvels
- Architecten
- Limburgse dialecten
- Amateur archeologie
- Bidprentjes

Juist omdat ze, op een klein gebied, jaren intensief onderzoek hebben gedaan, bezit men vaak een schat aan informatie. Soms heeft men hiervoor een eigen website, maar vaak ook wordt dit thuis op de

computer opgeslagen. Helaas gaat al deze kennis meestal verloren wanneer een verzamelaar ouder wordt of sterft. Juist dit soort detailinformatie is echter erg interessant, zeker als dat gekoppeld kan worden aan de andere informatie uit AEZEL!

De opzet van AEZEL is dat verzamelaars ervoor kunnen kiezen om deze informatie op te slaan in AEZEL. Dat kan als back-up, nog zonder koppeling aan AEZEL-projecten, zodat de toekomst ervan in ieder geval gewaarborgd is, maar ook door een koppeling in de vorm van het toevoegen van plaats-, tijd- en persoonsinformatie aan de AEZEL-database. Daardoor krijgt zo'n verzameling meer betekenis, omdat de context breder wordt. Voorbeelden, daarvan kunt u zien onder de thema's Begraafplaatsen en Stolpersteine of zoek bij het Zoeken naar Personen onder de type 'Overlijden' en subtype 'Bidprentjes'. De geleverde data blijven uw eigendom. U blijft ook zelf verantwoordelijk voor invoer en/of evt. aanpassing aan de formats van AEZEL en voor claims als gevolg van publicatie. AEZEL biedt alleen het platform om uw verzameling eeuwigheidswaarde te geven.

Eindgebruikers

Iedereen in de samenleving kan feiten vinden over voorouders, geschiedenis van het huis, of die oude stadsmuur die vlakbij was. Zoeken in de database is leuk en leerzaam! Zie bijv de voorbeelden op de informatiepagina over opties bij Geografie bij het thema <https://aezel.eu/ontdekken/geografie/minuutplans>.

Onderzoekers

Het project als zodanig was niet bedoeld als een wetenschappelijk project. Toch hebben al nieuwe inzichten in de geschiedenis van stad en streek het licht gezien, bijvoorbeeld doordat we nu in staat zijn met behulp van massa-gegevens antwoord te geven op ingewikkelde vragen met betrekking tot bijvoorbeeld bouwgegevens, sociologische vraagstukken en historisch-sociografisch en demografisch onderzoek.

Ook onderzoek naar de archeologische geschiedenis profiteert van AEZEL. Door een combinatie van luchtfotografie en massa-gegevens van het kadaster, geven bijvoorbeeld bastions, stadspoorten, historische wegenstructuren, grafheuvels en andere archeologie van stad en streek hun geheimen bloot.

Zo was het

Markt Reuver in de jaren 60 van de vorige eeuw en dezelfde plaats na de renovatie in 2022

De **Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen** heeft tot doel het behoud, het herstel en de bescherming van heemkundige, cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van Swalmen en omgeving, zulks ten behoeve van het geestelijk en lichamelijk welzijn van de mens.

De vereniging tracht haar doel te bereiken door:

- het bestuderen van de flora, de fauna, het milieu, de cultuurgeschiedenis, het dialect, de heemkunde en de ruimtelijke ordening van Swalmen, Boukoul, Asselt en omgeving: de vereniging zal zo een studie tevens stimuleren;
- het verzamelen en verschaffen van informatie over flora, fauna, het milieu, de cultuurgeschiedenis, de heemkunde en de ruimtelijke ordening van Swalmen en omgeving, onder andere door het organiseren van excursies, lezingen, tentoonstellingen en via internet;
- het verwerven, inrichten, beheren en exploiteren van een ruimte voor het realiseren van de taken, die voortvloeien uit de doelstelling;
- het beïnvloeden van het overheidsbeleid in de richting van behoud, herstel en bescherming van heemkundige, cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden en het milieu;
- het samenwerken met qua doelstelling gelijkgerichte groepen, instellingen en instanties;
- het bijeenbrengen van gelden nodig ter bereiking van het doel;
- het publiceren van de bevindingen der vereniging;
- het aanwenden van alle andere wettige middelen, welke voor het bereiken van het doel van de vereniging bevorderlijk kunnen zijn.

MHVS, Stationsstraat 15, 6071 KA Swalmen, www.mhvs.nl, e-mail: info@mhvs.nl, [facebook.com/mhvs.swalmen](https://www.facebook.com/mhvs.swalmen)

Het verenigingslokaal: voormalige Moutfabriek, Stationsstraat 15 in Swalmen, elke dinsdagmiddag van 14.00-16.00 uur. In de vakantiemaanden juli en augustus en op feestdagen is het verenigingslokaal gesloten. Het verenigingslokaal is aangeboden door Boortmalt (voorheen Cargill).

Toine Wuts (voorzitter)	tel. 06 22826802 (voorzitter@mhvs.nl)
Gerard Jonkman (secretaris)	tel. 0475 503535 (secretaris@mhvs.nl)
Charles Konings (penningmeester)	tel. 06 15425507 (penningmeester@mhvs.nl)
Johanna Cox-Geraedts	tel. 0475 502335
Jan Engelen	tel. 0475 503907 (familieengelen@ziggo.nl)
Herm Geraedts	tel. 0475 504687 (hermgrd@gmail.com)
Gerry Nijssen-Severens	tel. 0475 504559 (fizzie@xs4all.nl)

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de dorpen Swalmen, Asselt, Boukoul, Beesel, Reuver, Offenbeek en Belfeld als werkgebied. De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streek-eigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal, p/a Parklaan 19, 5953 BP Reuver.

Verenigingslokaal: Dr. Poelsstraat 6, 5953 NP Reuver, www.maas-enswalmdal.nl e-mail: info@maas-enswalmdal.nl

Geopend iedere maandagavond van 20.00-22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

Léon Emans (voorzitter)	tel. 06 53708209 (vz.maasenswalmdal@hotmail.com)
Inge Naus (secretaris)	tel. 06 54374577 (secretaris@maas-enswalmdal.nl)
Paul Sillen (penningmeester)	tel. 06 54957244 (pm.maasenswalmdal@ziggo.nl)
Twan Ernst	tel. 077 4753540 (twanernst@ziggo.nl)
Peter Bors	tel. 077 4742360 (peterbors@planet.nl)
Hennie Geurts-Willemsen	tel. 06 29271355 (hennieenjan@home.nl)
Pierre Verstappen	tel. 077 4746999 (pierreverst@gmail.com)

Voorzitters Werkgroepen:

Archeologie, Wiel Luys, tel. 077 4743098,

Werkgroep Bijzondere Projecten, Geert Franssen, tel. 077 4743101,

Dorpsgidsen Beesel, Frans Geerlings, tel. 077 4741397,

Gidsen voormalig Brits munitiedepot, Pierre Verstappen, tel. 077 4746999,

Jaarboekredactie, Peter Bors, tel. 077 4742360,

Kruisen en Kapellen, Gem. Beesel, Wiel Killaars, tel 0774742825, e-mail: w.killaars@ziggo.nl

Kruisen en Kapellen, Belfeld, Wim van Diepen, tel 0774751987, e-mail: wimvandiepen@home.nl

Limburgse Klokken en Urwerken, Walther Brouns, tel. 0475 204084, e-mail: wmlbrouns40@gmail.com

Contactpersonen:

Dialect/Onderwijs: Paul Bloemen, tel. 077 4743636, e-mail: paul.bloemen@home.nl

Genealogie: Hennie Geurts-Willemsen, tel. 06-29271355, e-mail: hennieenjan@home.nl

Voor de overige disciplines gelieve contact op te nemen met een van de bestuursleden; deze verwijzen u dan door.